

Tre for bedre

Øvelse gjør mester, og det som er lett - er lett å glemme. Veien til å bli en habil fluekaster blir imidlertid kortere om du husker de viktige detaljene.

Som i all annen sport er det ingen vei utenom trening og atter trening hvis du vil bli god med fluestanga. Men i all trening er det viktig å ha hodet med seg og være bevisst på detaljene. Da kommer resultatene raskere, både på treningsfeltet og der det virkelig gjelder: Når flua skal presenteres for kresen fisk i elv eller vann. De tre momentene vi tar for oss her, krever ingen, eller minimalt med trening, bare litt konsentrasjon, og prinsippene gjelder like mye for nybegynnere som de mer viderekomne.

Start lavt - riktig

GODT BEGYNT: Stangtoppen holdes lavt og snøret ligger strukket på vannet.

Start lavt - feil

DÅRLIG UTGANGSPUNKT: Stangtoppen holdes høyt, og snøret ligger en liten kveil på vannet under den.
SEINT I GANG: Først når kl.

triks fluekast

Om vi ser bort fra mer eller mindre nødvendige luftkast, kan fluekastet deles i tre faser: Opptrekk, bakkast og framkast. De tre triksene er knyttet til hver enkelt av disse fasene, så her kan du ta en ting av gangen. Det første er så basic som det kan være:

TRIKS 1: START LAVT

I rein tankeløshet er det lett å løfte stangtoppen før du skal trekke opp snøret, og selv om du senker den igjen, kan skaden være skjedd. Om ikke det er strøm som strekker snøret ut igjen, vil det nå ligge en liten kveil med slakk line på vannet under

stangtoppen, og når du starter opptrekket, må den strekkes før motstanden i snøret begynner å spenne opp stanga. Kanskje har stangtoppen passert både klokka 10 og 11 før så skjer, og skal du få tilstrekkelig arbeidsvei i bakkastet, kommer stoppunktet først i tretida. Dersom ikke flua allerede sitter i vegetasjonen bak deg, er det selvsagt mulig å rette opp fadesen med noen luftkast, men starter du med lav stangtopp – under klokka 9 – og strukket snøre, aktiveres stanga umiddelbart, og stoppunktet kommer naturlig klokka ett. Slik setter du automatisk en trang, dynamisk snørebukt og strekker snøret elegant over eventuell vegetasjon bak deg. Godt begynt, er mer enn halvt fullendt...

Tekst/tegninger:
Terje Bomann-Larsen

TIDLIG PÅ JOBB:
Allerede før stanga har nådd kl. 10.00, er den spent opp av snøremotstanden og er i full jobb.

11.00 er godt og vel passert, er snøret strukket, og stanga kan begynne å arbeide.

TIDLIG FERDIG:
Allerede kl. 1.00 har stangtoppen nådd stoppunktet og setter en høy, trang og dynamisk bukt i bakkastet.

SEINT FERDIG: Siden oppspenningen kommer sent, når ikke stanga stoppunktet før i tretida. Det betyr at bakkastet settes faretruende lavt, og at stangtoppen må føres i bue bakover og nedover. Dermed blir bukta også åpen og kraftløs.

TRIKS 2: BLIKKET I RETT LINJE

Med god strekk i bakkastet trenger du ikke se etter snøret, men er det trangt der bak, og du kanskje må legge snøret i en åpning mellom trærne, kan det være greit å følge litt med. Det mest naturlige er å vri blikket sidelengs, men der blikket går, har resten av kroppen en tendens til å følge etter. Når du vrir hodet, er det fort gjort å vri overkroppen – og kastarmen – i samme retning. Snøret går da ikke lenger i en rett linje, men i en krum bane rundt deg – om du ser det ovenfra. Dermed drepes mye av framdriften, og det går ut over både kastlengde og presisjon.

Det er selvsagt mulig, med innøvd teknikk og konsentrasjon å holde rett linje selv om du vrir hodet, men det finnes også en enkel metode: I stedet for å vri deg sidelengs, legger du hodet bakover i kastretningen. Ikke bare blir det lettere å unngå vridninger og krum kastebane, men det blir også enklere å sette bakkastet høyt, siden det er en naturlig grense for hvor mye du kan legge hodet bakover.

Rett linje – riktig

BLIKKET HØYT: Hodet bikkles bakover for å følge snøret i bakkastet. Kastarmen går i rett linje, og bakkastet settes høyt og mer dynamisk.

TRIKS 3: SLÅ OVER HÅNDDLEDDET

De to første triksene går på å unngå feil. Det tredje dreier seg om å øke effekten av det du allerede gjør riktig, og det krever litt mer øvelse. Du må ikke nødvendigvis være en avansert kaster – du trenger ikke engang beherske dobbelttrekk – men et korrekt grunnkast er en forutsetning for at du skal ha glede av håndleddsoverslaget. Stangtoppen skal bevege seg i en rett linje – også sett fra siden. Det forutsetter at handa som fører stanga holder en rettlinjert bane som når du maler taket med rull. Den skal altså ikke gå som vindusviskeren på en bil. For å unngå det, strekker du albuen både i bakslengen og enda mer i framkastet. Hele veien mellom stoppunktene forblir håndleddet stabilt, men i det du har nådd framtre stoppunkt, bukta er satt og løslina på vei ut, slår du håndleddet aktivt over i kastretningen.

Selv om det er fysisk umulig, er det som om snøret får et ekstra «tupp i ræva». Jeg skal ikke påstå at jeg har hele forklaringen, men ett er innlysende: Når du slår over håndleddet, slår du samtidig stangtoppen ned. Gjør du det for tidlig, eller i forlengelsen av en vindusviskerbevegelse, vil du bare åpne bukta

RETT FRAM: Blikket går i rett linje fram igjen, og det samme gjør kastarmen og stangtoppen.

ytterligere, og overslaget skader mer enn det gagnar. Men når bukta skyter trang og fin fra et tidlig satt stoppunkt, vil stanga gjerne peke skrått opp – omtrent mot klokka 9.30. Det betyr at skytelina som skal ut gjennom stangringene, må forsere en motbakke. Denne kneika flater du ut ved å slå stangtoppen ned til cirka 9.00. Siden du ikke har påvirket selve snørebukta, er den fortsatt trang og dynamisk og trekker ut enda mer løslin.

OGSÅ PÅ KORTE KAST

Håndleddsoverslaget kan hjelpe deg til å øke persen med noen ekstra meter, men det er ikke på de ekstremt lange kastene du får den største gevinsten i praktisk fiske. Aller mest glede har jeg hatt av teknikken på trange steder der jeg ikke har plass til å mate ut hele klumpen. Fordelen ved å flate ut oppoverbakken er enda større når det er den tjukke delen av snøret som skal skytes. På slike steder er det dessuten ofte viktig å sette bakkastet ekstra høyt, og dermed øker risikoen for såkalte tailing loops, der flua hekter undersnøret i bukta. Ved å slå ned toppen, øker du avstanden mellom flua og skytelina, og minimerer

Rett linje – feil

KRUM LINJE: Blikket dreies sidelengs, og kastarmen følger etter. Snøret danner ei åpen, sidelengs bukt i bakkastet.

risikoen for et mislykket kast. Effekten er dessuten like god ved spey- og alle andre kast som krever et tidlig stoppunkt. Mest glede av teknikken har du i situasjoner der snøret skal strekkes helt ut til flua – på stille vann eller ved våtfluefiske i strøm. Til tørrflue i elv, der slakk på snøret er et must, må du fortsatt heve stangtoppen før flua legger seg på vannet. Det tar bort litt av effekten av håndleddsoverslaget, men slett ikke hele!

FUNKER DET FORTSATT IKKE?

Overslaget i seg selv er en så enkel bevegelse at det er umulig å gjøre feil. Om du likevel ikke får resultater, er det neppe der årsaken ligger. Kanskje er du for rask? Prøv å legge inn en liten pause mellom stoppunktet og overslaget. Du blir overrasket over hvor lenge du kan vente, og likevel få en effekt.

Er du fortsatt ikke fornøyd, bør du se på grunnteknikken. Se til at du strekker albuen både i bak- og framkast slik at buktene blir trange og dynamiske. Og husk at alle snarveier til tross, er det fortsatt bare trening og atter trening som fører helt fram.

SLAPT OG UPRESIST: Blikket, armen og stangtoppen følger samme bane tilbake igjen, og framkastet mangler både kraft og presisjon.

Håndleddsoverslag

UTEN OVERSLAG: Et riktig utført framkast der stangtoppen er ført i tilnærmet rett linje fram til stoppunktet. Herfra trekker den dynamiske bukta med seg løslina, men fordi stoppunktet ligger over kl. 9.00, må den forsere en motbakke ut gjennom stangringene.

MED OVERSLAG: Bukta er satt ved stoppunktet som på bilde 1, men fordi håndleddet er slått over i etterkant, får løslina en lettere vei å løpe.

FEIL: Her er også stangtoppen slått ned til 9.00, men albuen er ikke strukket, og det indikerer at kastbevegelsen har gått i bue til stoppunktet. Overslaget med håndleddet bidrar bare til å åpne bukta enda mer.

